

Český rybářský svaz

Socioekonomická studie sportovního rybolovu v České republice

Český rybářský svaz
Nad Olšínami 31
100 00 Praha 10
tel.: +420 274 811 751
fax: +420 274 811 754
e-mail: rada@rybsvaz.cz
<http://www.rybsvaz.cz>

Socioekonomická studie sportovního rybolovu v České republice

Zpracovali: **Doc. Ing. Petr Spurný, Csc.**
Dr. Ing. Jan Mareš
Ing. Radovan Kopp, Ph. D.
Ing. Jiří Fiala, Ph. D.

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně
Ústav rybářství a hydrobiologie

Brno 2003

Obsah

CÍL STUDIE	4
SOUHRN	5
METODIKA ANKETNÍHO PRŮZKUMU A ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH ÚDAJŮ	6
VÝSLEDKY	7
Věková a sociální struktura sportovních rybářů v ČR	7
Vlastní rybolov, dosahované úlovky a konzumace ulovených ryb	8
Finanční náklady na vlastní rybolov	12
Legislativní a etický rámec sportovního rybolovu	18
PŘÍLOHY	21

CÍL STUDIE

Sportovní rybolov je v současném přetechnizovaném a „globalizovaném“ světě stále více chápán jako optimální forma aktivního odpočinku člověka v úzkém kontaktu s přírodou. Zájem o tuto činnost, která má kromě vlastního využití a obhospodařování povrchových vod také celou řadu sociálních a hospodářských vazeb, celosvětově zaznamenává rostoucí trend. Vždyť například v USA, v zemi s nejrozšířenějším sportovním rybolovem se této zálibě věnuje plných 20% populace. Tato země je největším trhem pro výrobce rybářského náčiní a spolu s Kanadou také nejvyhledávanějším cílem v rámci rybářské turistiky. Pro řadu rozvojových zemí Afriky, Asie a Jižní Ameriky potom právě rybářská turistika (za sladkovodním i mořským rybolovem) představuje významný národohospodářský přínos.

Ale i v Evropě existuje řada zemí s tradičně silným zájmem o sportovní rybolov (např. Velká Británie, Francie, Itálie) a mnoho atraktivních cílových oblastí sportovního rybolovu (Irsko, Švédsko, Norsko, Finsko, Španělsko, Slovinsko, Chorvatsko, Rumunsko, Ukrajina). V evropském srovnání si ani Česká republika nestojí v rámci sportovního rybářství špatně. S počtem registrovaných sportovních rybářů kolem 330.000 osob (3% populace) se dostává před sousední Německo (2% populace) a stejně jako v případě rybníkářství je v zahraničí uznávána vysoká odborná úroveň obhospodařování našich tekoucích vod a organizace sportovního rybolovu, zejména z hlediska zarybňování rybářských revírů a vedení podrobné hospodářské evidence, včetně dosahovaných úlovků.

Z hlediska věkové struktury rybářů se v ČR sportovnímu rybolovu věnuje téměř 70.000 mladých lidí ve věku do 18 let (přes 20% všech sportovních rybářů). To představuje rovněž významný sociální aspekt z hlediska pozitivního utváření hodnotových kritérií u této generace. Po roce 1989 čeští rybáři také více cestují za rybolovem do zahraničí a více zahraničních rybářů navštěvuje naše rybářské revíry.

Česká republika vstupuje v oboru rybářství do Evropské unie jako zcela rovnocenný partner, který má i v oblasti sportovního rybolovu co nabídnout. S přihlédnutím ke všem uvedeným aspektům se Český rybářský svaz (jako největší z rybářských svazů v České republice) rozhodl podle vzoru sportovně rybářsky vyspělých zemí západní Evropy zadat zpracování socioekonomické studie sportovního rybářství v ČR. Cílem této studie je získání konkrétních údajů o našich sportovních rybářích z hlediska jejich zájmu o metody a způsoby sportovního rybolovu, o preferovaných rybích druzích a rybářských revírech a zájmu o rybářskou turistiku. Ale také získání určitého přehledu o výdajích za rybářské náčiní a o spokojenosti se stavem legislativní úpravy rybolovu a ochrany přírody.

Zpracováním předmětné studie byl pověřen Ústav rybářství a hydrobiologie Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně:

Zemědělská 1, 613 00 Brno

Tel.: +420/545 133 266

E-mail: fishery@mendelu.cz

SOUHRN

Socioekonomická studie byla zpracována na základě dotazníkové ankety (19 otázek z různých okruhů sportovního rybolovu, 4 otázky personálního charakteru). Do vyhodnocení bylo zahrnuto 1.529 respondentů (0,46% sportovních rybářů registrovaných v ČR). Věkové rozpětí účastníků ankety se pohybovalo od 10 do 84 let (průměrný věk 44 roky). Anketní průzkum pokrýval celé území ČR.

Bylo zjištěno, že 49,18% rybářů začalo se sportovním rybolovem ve věku do 10 let, dalších 18,31% ve věku od 11 do 18 let. Nejsilnějším impulsem pro většinu začínajících rybářů je příklad v rodině (36,04%), těsně následuje samostatné aktivní rozhodnutí (33,22%). Z hlediska příslušnosti k sociálním skupinám sportovní rybolov provozuje nejvíce občanů z kategorie zaměstnanců (52,98%), důchodců (20,27%), dále studentů (12,23%) a podnikatelů (11,71%). Rozhodující podíl sportovních rybářů patří k nejnižší a střední příjmové skupině (82,4% s měsíčním příjmem do 20.000 Kč). Zaměstnanci, důchodci, studenti a nezaměstnaní reprezentují 87,05% všech sportovních rybářů.

Rybolov na mimopstruhových vodách provozuje 97,19% rybářů, na pstruhových vodách 26,84% a na obou typech vod 24,03% rybářů. V průběhu roku 45,03% rybářů realizuje 11-50 docházek k vodě, 32,60% rybářů 51-100 docházek. Celkový roční průměr (bez rozlišení kategorií vod) jsou 62 docházky na rybáře a rok. Nejoblíbenější metodou rybolovu je položená (57,03% rybářů), nejvíce loveným rybím druhem je kapr obecný (33,66% kusových úlovků). Průměrné roční množství přivlastněných ryb na jednoho rybáře dosahuje 31,9 kg. Z vlastních úlovků zkonsumovalo v průběhu roku méně než 5 kg ryb 25,83% rybářů, více než 15 kg 33,81% rybářů, 6,21% sportovních rybářů nejlí ryby vůbec.

Průměrné roční výdaje za povolenky k rybolovu představují 1.046 Kč. Možnosti komerčního rybolovu využívá 18,90% registrovaných rybářů, za tuto službu každý z nich zaplatí 1.647 Kč. Na rybářskou výbavu každý český rybář ročně vynaloží průměrně 4.743 Kč. Motorové vozidlo k cestování za rybolovem využívá 73,05% rybářů, veřejnou dopravu 2,55%, chůzi nebo jízdní kolo 23,22%. Průměrné roční výdaje za pohonné hmoty činí 2.633 Kč, za veřejnou dopravu 698 Kč. Největší počet rybářů (31,00%) dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10-50 km od svého bydliště. Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech 12,56% rybářů s průměrnými náklady 23.972 Kč, nejvíce cest (38,1%) směřovalo do Norska.

Pro 59,80% našich rybářů je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě, 16,62% rybářů přináší největší uspokojení z rybolovu ulovení velkého množství ryb ke konzumnímu využití. V pohledu na současnou právní úpravu pravidel rybolovu převažuje názor, že je vyvážená (54,87% rybářů), za příliš komplikovanou ji považuje 31,46% lovících. S ochranou kormorána velkého nesouhlasí 75,28% rybářů, ochranu vydry říční schvaluje 55,53% sportovních rybářů.

METODIKA ANKETNÍHO PRŮZKUMU A ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH ÚDAJŮ

Pro uskutečnění průzkumu připravil zpracovatel studie anketní dotazník, který obsahoval 19 otázek z různých okruhů problematiky sportovního rybolovu a 4 otázky personálního charakteru (viz. příloha zprávy). Konečné znění dotazníku bylo poté odsouhlaseno objednavatelem studie (ČRS Praha) a přistoupeno k jeho distribuci mezi sportovní rybáře. Do ankety byli zapojeni rybáři ze všech územních svazů ČRS, Moravského rybářského svazu a Rybářského svazu Luhačovice-Zálesí. Dotazníky byly distribuovány prostřednictvím organizačních složek rybářských svazů, od původního záměru využít k jejich distribuci abonentní síť časopisu Rybářství objednavatel studie pro očekávanou vysokou finanční náročnost upustil. Kromě tištěných dotazníků byl tento dotazník také k dispozici v elektronické podobě na „webových“ stránkách ČRS pro další zájemce, takže část odpovědí byla získána internetovou cestou.

Zpracovatelé získali celkem 1.609 částečně nebo úplně vyplněných dotazníků, z nichž 80 bylo vyřazeno před dalším zpracováním pro nezodpovězení nadpolovičního počtu otázek, takže do vlastní studie bylo zahrnuto 1.529 respondentů (tj. 0,46% sportovních rybářů registrovaných v ČR). Soubor získaných odpovědí byl počítačově zpracován s využitím modifikované verze programu Excel.

Z uvedeného počtu respondentů bylo 1.479 (96,73%) mužů a pouze 27 (1,77%) žen, 23 respondenti (1,50%) pohlaví neuvědli. Věkové rozpětí respondentů se pohybovalo od 10 do 84 let, průměrný věk účastníků ankety dosahoval 44 roky (podrobněji věkové skupiny respondentů viz. graf č. 1 přílohy). V anketním průzkumu byli zastoupeni sportovní rybáři ze všech správních krajů České republiky. Nejvíce respondentů bylo získáno (v sestupném pořadí) z krajů: Středočeský (18,44%), Moravskoslezský (13,28%), Hlavní město Praha (9,94%), Jihočeský (8,24%) a Jihomoravský (7,72%). U ostatních krajů kolísalo zastoupení účastníků ankety od 6,54% (Vysočina) do 1,37% (Liberecký). Podrobně je zastoupení krajů podle počtu respondentů uvedeno v grafu č. 2 přílohy.

Z hlediska sociální příslušnosti respondentů se ankety zúčastnilo nejvíce sportovních rybářů ze skupiny zaměstnanců (52,98%), dále z kategorie důchodců (20,27%), studentů (12,23%) a podnikatelů (11,71%). Sociální skupiny bez zaměstnání a v domácnosti představovaly zanedbatelný podíl (podrobněji viz. graf č. 3 přílohy). Tomuto sociálnímu rozvrstvení respondentů odpovídají také příjmové skupiny, uvedené v grafu č. 4 přílohy. Měsíční příjem do 10.000 Kč uvedlo 41,33% účastníků ankety a příjem v rozpětí 10.000-20.000 Kč (41,07%). Plných 82,4% respondentů tedy náleží do nejnižší a střední příjmové skupiny.

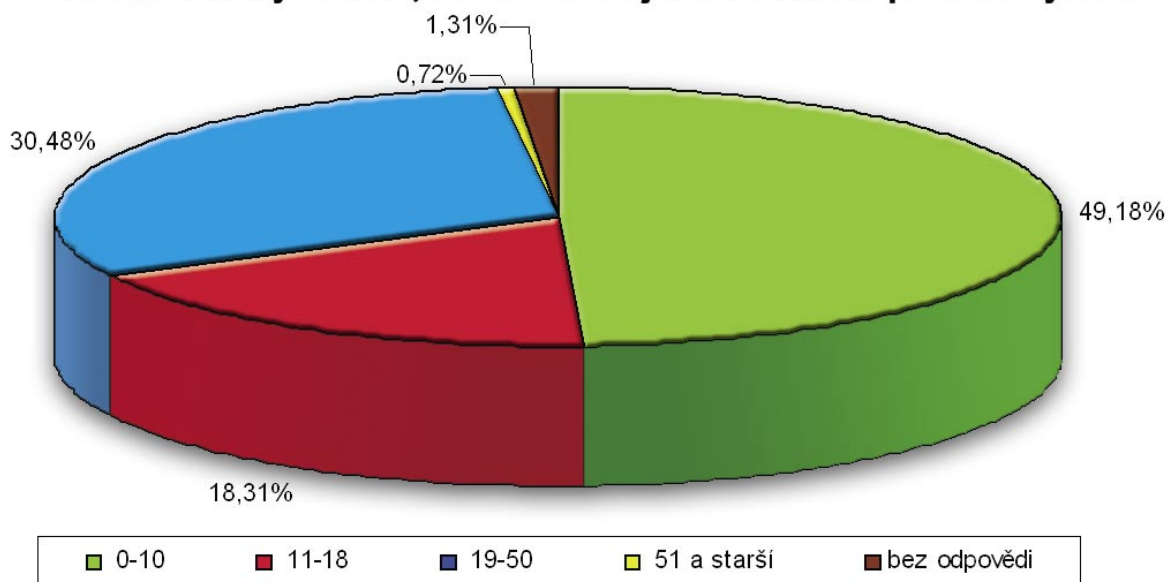

VÝSLEDKY

Věková a sociální struktura sportovních rybářů v ČR

Poměrně překvapivé je zjištění, že 49,18% rybářů začalo se sportovním rybolovem ve věku do 10 let a dalších 18,31% ve věku od 11 do 18 let. To znamená, že v mladistvém věku (do 18 let) se sportovním rybolovem začíná plných 67,49% rybářů, v aktivním věku (19-50 let) 30,48% a v předdůchodovém věku (nad 50 let) již pouze 0,72%.

Graf č. 5: Věkový interval, v němž začínají čeští občané sportovně rybařit

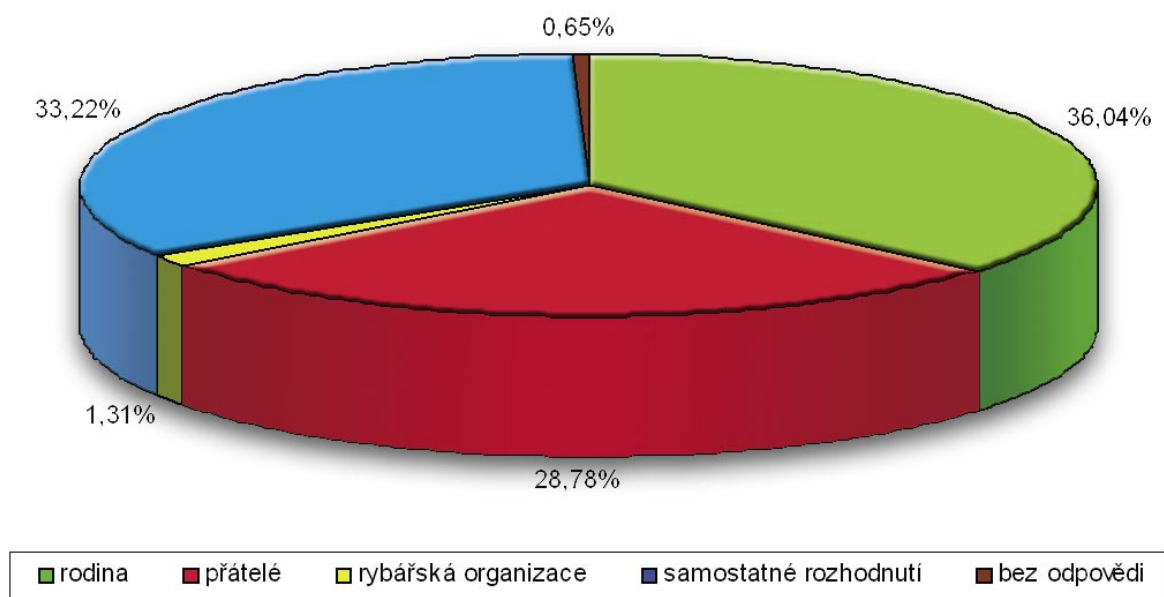
Nejsilnějším impulsem pro většinu začínajících rybářů je příklad (rybář) v rodině. Takto zahájilo kariéru sportovního rybáře 36,04% současných rybářů. Ale hned na druhém místě, a to poměrně těsně (33,22% respondentů), je to samostatné aktivní rozhodnutí a na třetím místě vliv rybařících přátel (28,78%). Prakticky zanedbatelný vliv má na získávání nových rybářů osvětová činnost jednotlivých rybářských organizací, které přivedly ke sportovnímu rybolovu pouze 1,31% respondentů.

Z hlediska analýzy věkové struktury aktivních sportovních rybářů se ukazuje, že jejich početnost ve věkových skupinách postupně stoupá až do předdůchodového věku (22,83% v kategorii 50-59 let), potom opět klesá (14,45% ve věku 60-69 let, 3,66% ve věku 70-79 let a 0,26% u osmdesátiletých a starších).

Z hlediska příslušnosti k sociálním skupinám provozuje sportovní rybolov nejvíce občanů v kategorii zaměstnanců (52,98%), důchodců (20,27%), dále studentů (12,23%) a podnikatelů (11,71%). Rozhodující podíl sportovních rybářů patří k nejnižší a střední příjmové skupině (82,4% s měsíčním příjmem do 20.000 Kč). S tím koresponduje i příslušnost k sociálním skupinám, kdy zaměstnanci, důchodci, studenti a nezaměstnaní představují 87,05% všech sportovních rybářů (skupina bez zaměstnání se však podílí pouze 1,57%).

Graf č. 6: Prvotní motivace k rozhodnutí věnovat se sportovnímu rybolovu

Vlastní rybolov, dosahované úlovky a konzumace ulovených ryb

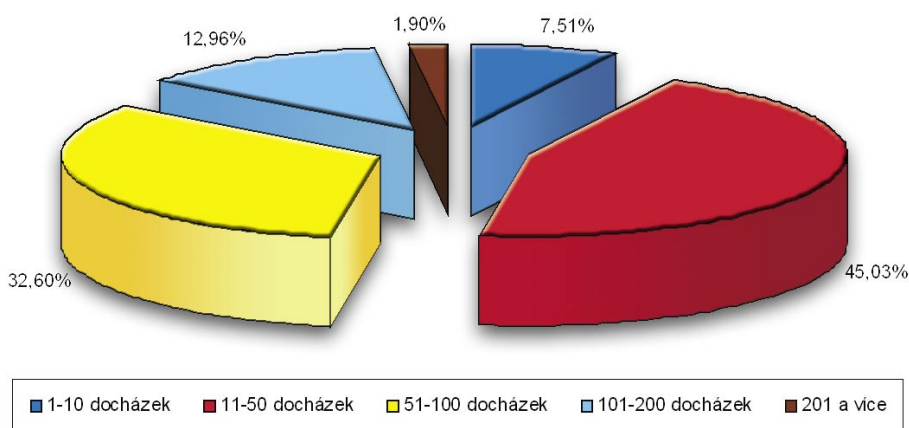
V souladu s očekáváním se potvrzuje, že naši sportovní rybáři realizují rybolov nejčastěji na mimopstruhových vodách (97,19% lovicích), na pstruhových vodách jen 26,84% a rybolov na obou typech vod vykonává 24,03% rybářů. Většina pstruhařů tedy zároveň loví ryby také na vodách mimopstruhových. Z hlediska vodních útvarů mimopstruhových vod je nejvíce docházek k rybolovu (35,60%) realizováno na ostatních vodních plochách (rybníky a závlahové nádrže zařazené do rybářských revírů, zatopená štěrkopískoviště, důlní propadliny apod.). Následují údolní (přehradní) nádrže (31,37%) a říční toky (28,95%, tekoucí vody v pravém smyslu slova). Rybářský tlak na vodní útvary pstruhových vod odpovídá struktuře našich pstruhových revírů, které jsou tvořeny převážně říčními úseky pstruhového a lipanového pásma (včetně sekundárních pstruhových revírů pod údolními nádržemi) a poměrně hustou sítí pstruhových potoků, kdežto stojaté vody pstruhového charakteru u nás prakticky chybějí. Na pstruhových vodách je tak 52,70% docházek k rybolovu realizováno na říčních tocích, 32,76% na potocích a jen 8,21% na ostatních vodních plochách.

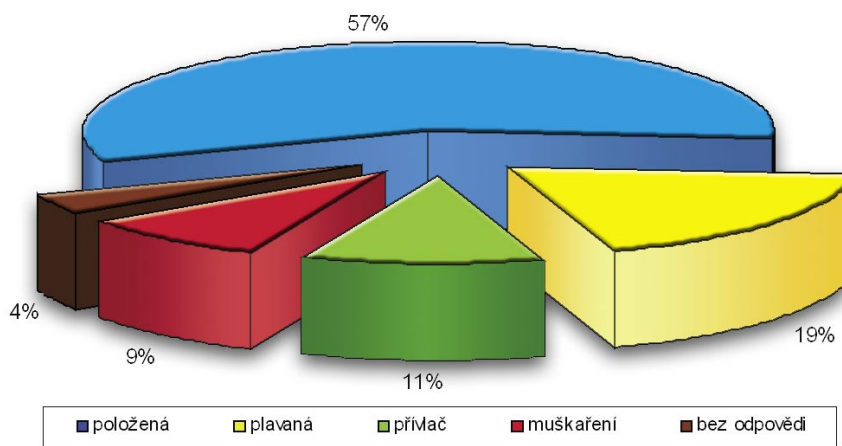

V průběhu roku 45,03% rybářů uskuteční 11-50 docházek k vodě, 32,60% rybářů 51-100 docházek, 12,96% rybářů 101-200 docházek, do 10 docházek 7,51% rybářů a přes 200 docházek jen 1,90% rybářů. Na mimopstruhových vodách činí průměrný roční počet docházek na jednoho rybáře 55, na pstruhových vodách 32 (celkový průměr bez rozlišení kategorií mimopstruhových a pstruhových vod jsou 62 docházky na rybáře a rok).

Graf č. 7 Ročně realizované docházky k vodě

Graf č. 8 Preferované způsoby rybolovu

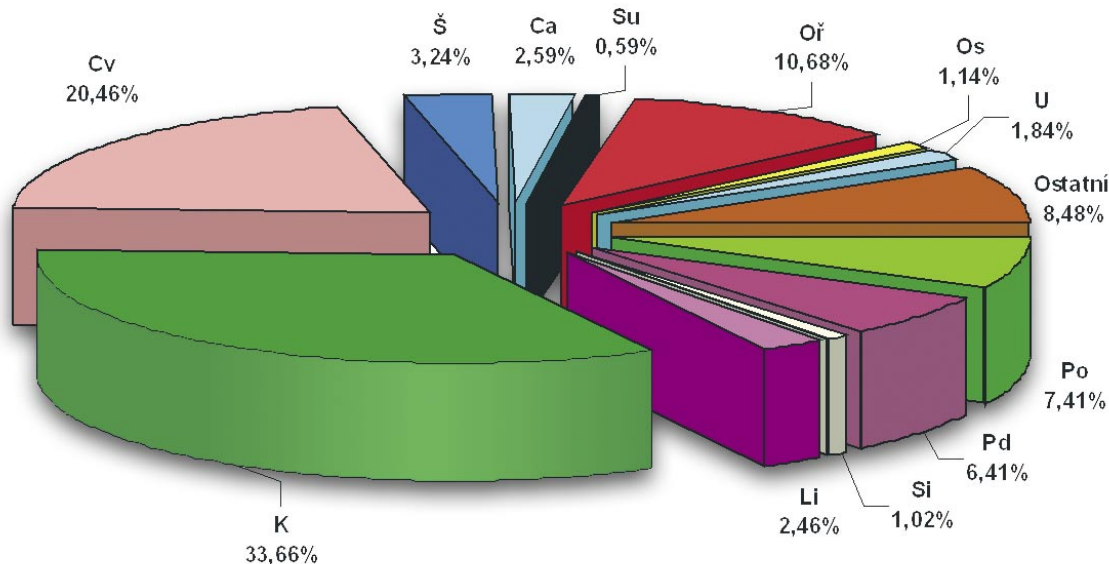

Mezi oblíbenými způsoby rybolovu (opět v souladu s očekáváním) jednoznačně dominuje pložená (57,03% rybářů), na druhém místě je to plavaná (18,57% rybářů).

Rybolovnou metodu přívlač upřednostňuje 11,45% rybářů a muškaření 9,16% rybářů (3,79% respondentů otázku nezodpovědělo). Preferovaným typům revírů, vodním útvarům i způsobům rybolovu rovněž odpovídají nejčastěji lovené druhy ryb. Nejvíce loveným rybím druhem z deklarovaných úlovků je jednoznačně kapr obecný (33,66% kusových úlovků), dále cejn velký (20,46%), okoun říční (10,68%), „ostatní“ druhy (8,48%), pstruh obecný (7,41%), pstruh duhový (6,41%), štika obecná (3,24%), candát obecný (2,19%) a lipan podhorní (2,46%).

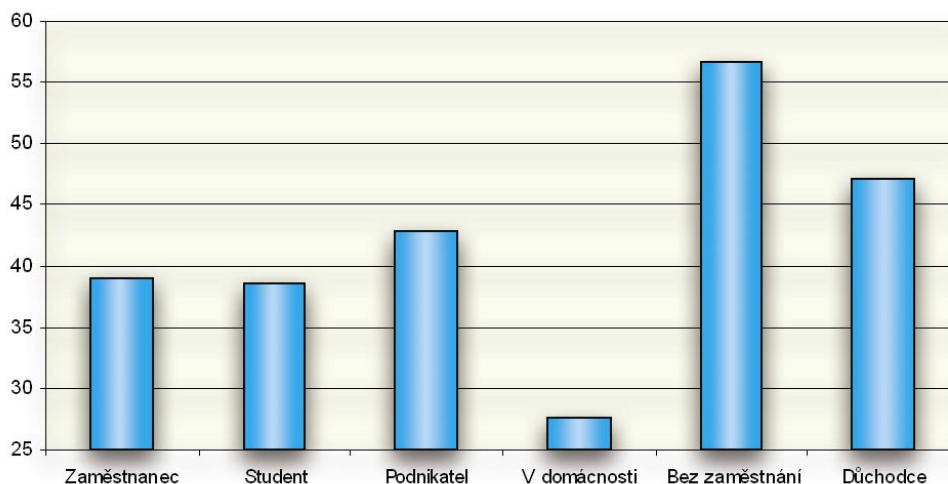

Graf č. 9 Zastoupení rybích druhů v ročních úlovcích sportovních rybářů

V průběhu roku si alespoň jednu rybu z ulovených ponechá 77,44% rybářů a průměrné roční množství přivlastněných ryb na jednoho rybáře představuje přibližně 41,1 kg. Při započtení i skupiny rybářů, kteří žádných úlovků nedosáhli nebo ulovené ryby pouštějí, se průměrný roční úlovek snižuje na 31,9 kg. Roční suma přivlastněných úlovků se však výrazněji diferencuje podle příslušnosti k sociálním skupinám. Nejvíce ulovených ryb si ponechají rybáři bez zaměstnání (70,83% rybářů z této skupiny), a to 56,53 kg, tato sociální skupina však představuje pouze 1,57% sportovních rybářů. Za ně se řadí kategorie důchodců, z nichž 81,61% si ročně ponechá v průměru 47,04 kg ulovených ryb. Relativně velké množství ulovených ryb si ponechávají také rybáři z kategorie podnikatelů, 74,86% rybářů z této skupiny si ročně přivlastní v průměru 42,76 kg úlovků. Na nejnižší a prakticky stejné úrovni se z hlediska přivlastněných úlovků pohybují sportovní rybáři z kategorií zaměstnanců (38,94 kg) a studentů (38,51 kg).

Graf č. 10 Množství ulovených ryb (v kg na osobu a rok), které si jednotlivé soc. skupiny rybářů ponechají

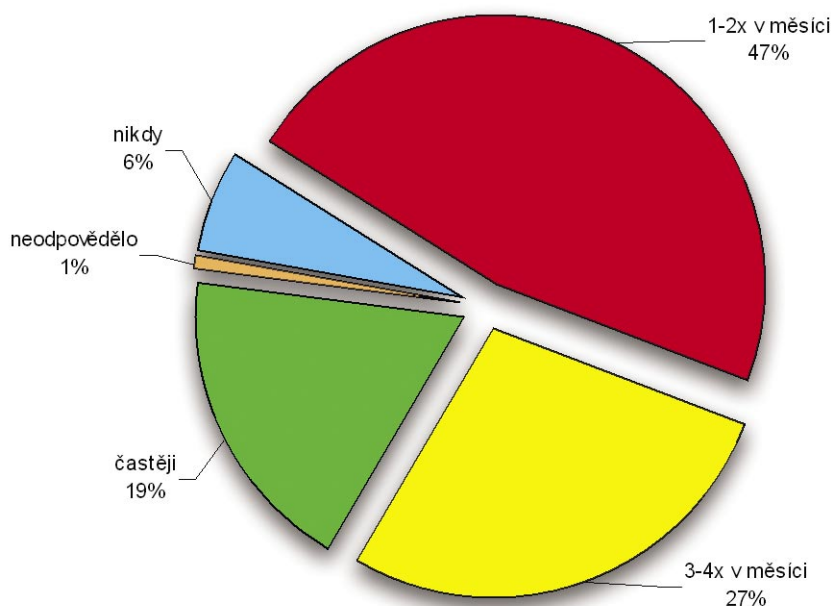

Rybář	počet	přivlastnilo rybu	%	průměr z přivlastnilo	průměr z cel. počtu
Zaměstnanec	810	622	76,79	38,94 kg	29,90 kg
Student	187	144	77,01	38,51 kg	29,65 kg
Podnikatel	179	134	74,86	42,76 kg	32,01 kg
V domácnosti	3	2	66,67	27,50 kg	18,33 kg
Bez zaměstnání	24	17	70,83	56,53 kg	40,04 kg
Důchodce	310	253	81,61	47,04 kg	38,40 kg

Podíl ryb v jídelníčku českých občanů je velmi nízký a v celostátním průměru se dlouhodobě pohybuje kolem 5 kg na osobu a rok, přičemž sladkovodní ryby v tomto množství představují necelý 1 kg. To je množství hluboko pod zdravotně doporučeným limitem i hluboko pod průměrným množstvím konzumovaným v zemích EU (kolem 15 kg na osobu a rok).

V případě sportovních rybářů a jejich rodin jsme očekávali podstatně vyšší podíl ryb v jídelníčku než u ostatních občanů, což se sice potvrzuje, ale ne příliš výrazně. Největší část sportovních rybářů (46,76%) konzumuje ryby (jedná se o ryby sladkovodní i mořské, ulovené i koupené) pouze jedenkrát až dvakrát měsíčně, 6,21% sportovních rybářů dokonce nejí ryby vůbec. Jen 27,47% rybářů konzumuje ryby třikrát až čtyřikrát měsíčně a 18,71% rybářů ještě častěji. Z vlastních úlovků zkonsumovalo v průběhu roku méně než 5 kg ryb 25,83% rybářů (buď sami nebo ve své rodině), 24,00% rybářů 5-10 kg ryb, 14,19% rybářů 10-15 kg a více než 15 kg 33,81% rybářů (2,16% respondentů otázku nezodpovědělo).

Graf č. 11 Frekvence konzumace ryb sportovními rybáři

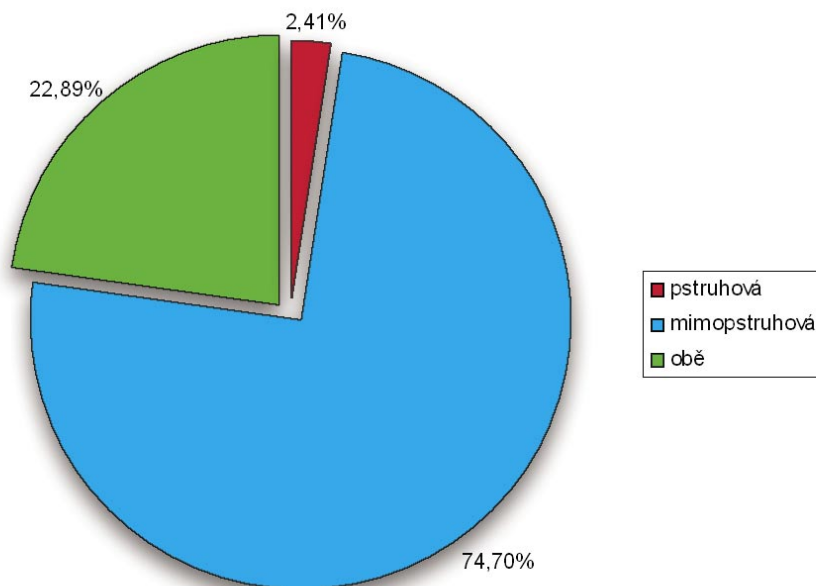

Finanční náklady na vlastní rybolov

Povolenky k rybolovu

Základní, pravidelně každoročně se opakující náklady na sportovní rybolov představují povolenky k rybolovu. Z rybářů, kteří provozují rybolov na mimopstruhových vodách, 55,84% nakupuje roční povolenku územního svazu, 36,20% dokonce roční povolenku celosvazovou. Krátkodobé povolenky (měsíční, čtrnáctidenní, týdenní, dvoudenní a denní) využívá 5,75% rybářů. Z krátkodobých mimopstruhových povolenek je nejvíce využívána (2,70% lovících) povolenka týdenní. Možnost zakoupení roční celorepublikové povolenky (revíry ČRS a MRS) využívá pouze 2,25% rybářů, lovících na těchto vodách. Obdobný poměr se ukazuje rovněž u povolenek na vody pstruhové. Z rybářů, pořizujících si tento typ povolenky, 66,06% upřednostňuje roční povolenku územního svazu, 25,33% roční povolenku celosvazovou, 3,39% roční povolenku celorepublikovou a 5,22% některý z druhů krátkodobých povolenek. Z krátkodobých pstruhových povolenek je stejně jako na mimopstruhových vodách nejvíce využívána povolenka týdenní (2,09% lovících).

Graf č. 12 Podíl využívaných mimopstruhových a pstruhových povolenek

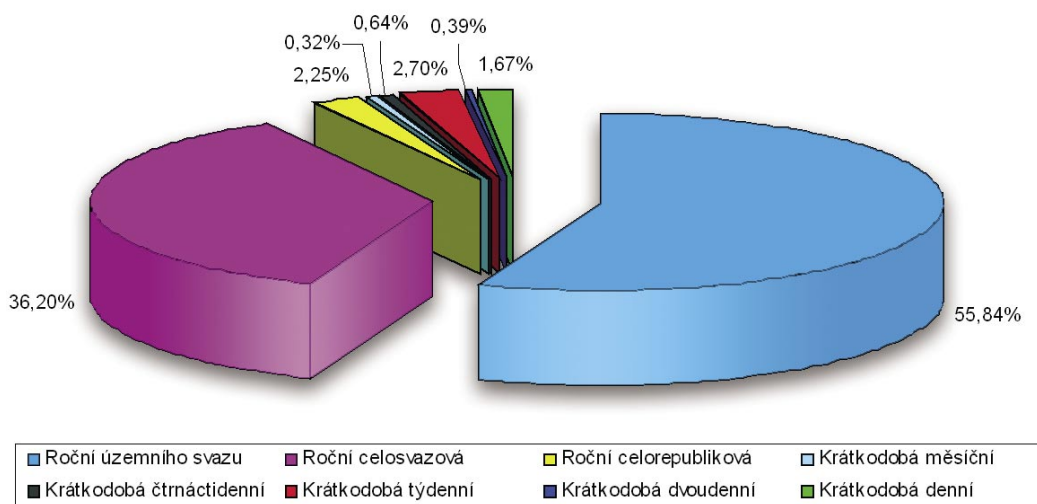

Pouze jeden druh povolenky si zakoupilo 70,63% rybářů, dva druhy 24,07%, tři druhy 1,50% a čtyři druhy povolenek již pouze 0,33% rybářů (2,29% respondentů otázku nezodpovědělo). Z aktivně lovících sportovních rybářů si pouze mimopstruhovou povolenku pořizuje 74,70%, výhradně pstruhovou povolenku 2,41% a 22,89% lovících si pořizuje oba typy povolenek (mimopstruhovou i pstruhovou). Ze souboru řádně platících rybářů představují průměrné roční náklady na povolenky k rybolovu 1.046 Kč (respektive za rok 2002). Z hodnoceného souboru však 61 rybář za povolenky neplatil. Jednalo se o funkcionáře místních organizací a členy rybářské stráže, kteří využívají možnosti získání čestných povolenek.

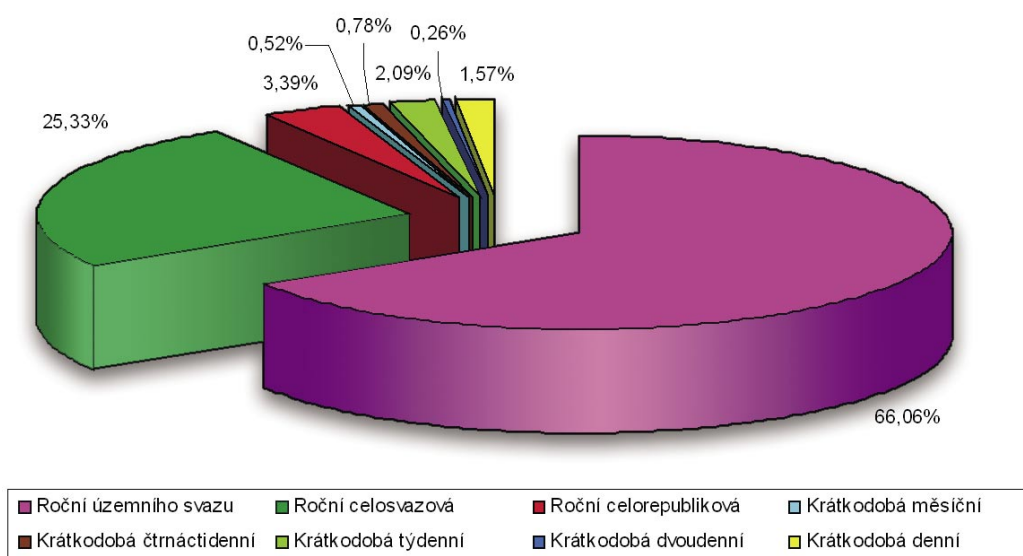

Distribucí anketních dotazníků prostřednictvím územních svazů a výborů místních organizací se ankety zřejmě zúčastnil vyšší počet těchto neplatících rybářů (funkcionářů), než by tomu bylo u zcela náhodně vybíraného souboru. Z uvedených důvodů nebyla tato skupina do průměrných nákladů za povolenky k rybolovu zahrnována. Celkové roční náklady na povolenky k rybolovu jsou v České republice relativně nízké díky tzv. kalkulačním cenám, které zahrnují pouze náklady na obhospodařování rybářských revírů a nejsou tedy ziskové. Finanční náklady na obhospodařování revírů jsou navíc snižovány pracovní účastí členů rybářských svazů. Tento princip odpovídá bezúplatnému přenechávání výkonu rybářského práva rybářským svazům státem a zohledňuje nejpočetnější sociální skupiny sportovních rybářů (zaměstnanci, důchodci, studenti).

Graf č. 13 Využití různých typů mimopstruhových povolenek

Graf č. 14 Využití různých typů pstruhových povolenek

Komerční rybolov

Vedle rybolovu na řádných rybářských revírech se u nás v posledních 10-15 letech rozšiřuje také nabídka rybolovu na uzavřených soukromých vodách. Jedná se převážně o chovné rybníky producentů tržních ryb, kteří tento rybolov nabízejí formou komerčně poskytované služby v rámci tzv. hospodářské těžby ryb udicí. Této možnosti aktuálně využívá 18,90% registrovaných sportovních rybářů, kteří za tento rybolov ročně zaplatí v průměru 1.647 Kč. Při přepočtu na celý soubor sportovních rybářů v ČR (62.370 rybářů využívajících tuto službu) by úhrady za tuto formu rybolovu představovaly částku 102.720.000 Kč. Tato finanční částka však může být ve skutečnosti ještě vyšší, protože zahrnuje pouze registrované rybáře. Komerční rybolov totiž mohou využívat i rybářsky neorganizovaní zájemci, kteří nemusejí vlastnit ani státní rybářský lístek.

Výdaje za rybářské náčiní a cestovní výdaje

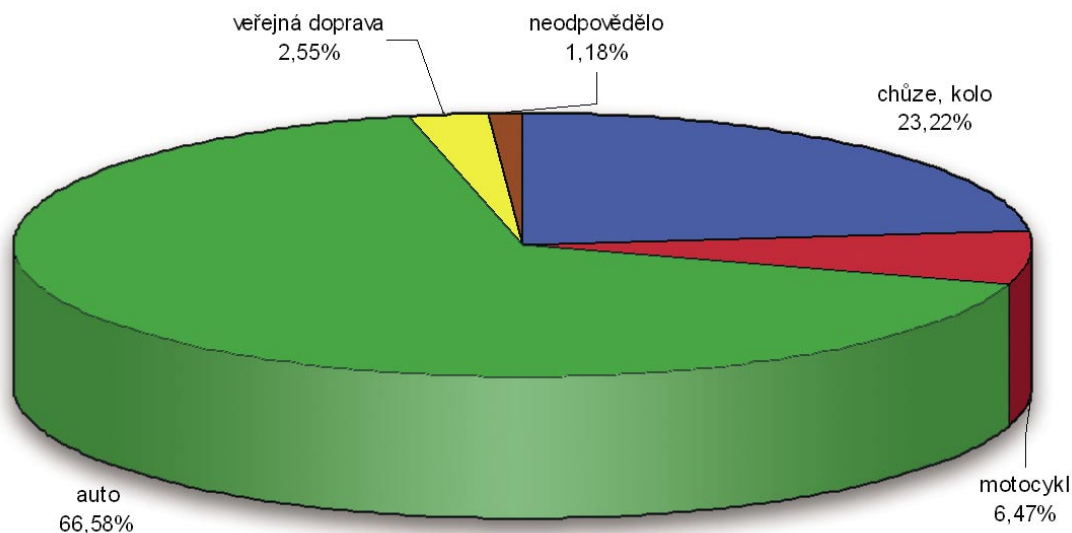
Největší skupina sportovních rybářů (91,69%) dokupuje nejrůznější příslušenství k základní výbavě, za které ročně zaplatí v průměru 790 Kč. Druhá nejpočetnější skupina rybářů (61,28%) nově pořizuje nebo doplňuje základní rybářskou výbavu (pruty a navijáky), průměrný roční výdaj za tuto položku činí 2.702 Kč. Umělé nástrahy nakupuje 54,87% rybářů a vydá za ně průměrně 448 Kč. Speciální rybářské oblečení si pořizuje 33,82% sportovních rybářů, a to v průměrné roční hodnotě 486 Kč na osobu. Nejméně početná skupina (3,73%) lovcích si k rybolovu pořizuje rybářský člun v průměrné hodnotě 8.497 Kč (průměrný roční výdaj na jednoho rybáře za tuto položku činí 317 Kč). Na rybářskou výbavu každý český rybář vynaloží v průměru 4.743 Kč (údaj za rok 2002, což celostátně představuje 1,565 miliardy Kč). Jak je dobře patrné z přiložené tabulky, průměrné roční výdaje za rybářské náčiní se výrazně odlišují u jednotlivých příjmových kategorií rybářů. Rybáři s měsíčním příjmem do 10.000 Kč vydají za rybářské potřeby průměrně 3.459 Kč ročně, v příjmové kategorii do 20.000 Kč již 4.987 Kč a rybáři s nejvyšším měsíčním příjmem (přes 40.000 Kč) dokonce 15.414 Kč.

Průměrné výdaje za rybářské potřeby podle příjmových kategorií (Kč)

Skupina dle výdělku	Do 10 tis. (632)	10-20 tis. (628)	20-30 tis. (102)	30-40 tis. (20)	Přes 40 tis. (21)
Pruty a navijáky	1871	2896	4228	5005	10333
Příslušenství	629	821	1335	1106	1743
Umělé nástrahy	292	478	936	834	1126
Rybářské oblečení	419	483	652	1010	1260
Rybářský člun	245	310	417	2000	952
Celkem	3459	4987	7568	9956	15414

Graf č. 15 Použití dopravních prostředků při cestách za rybolovem

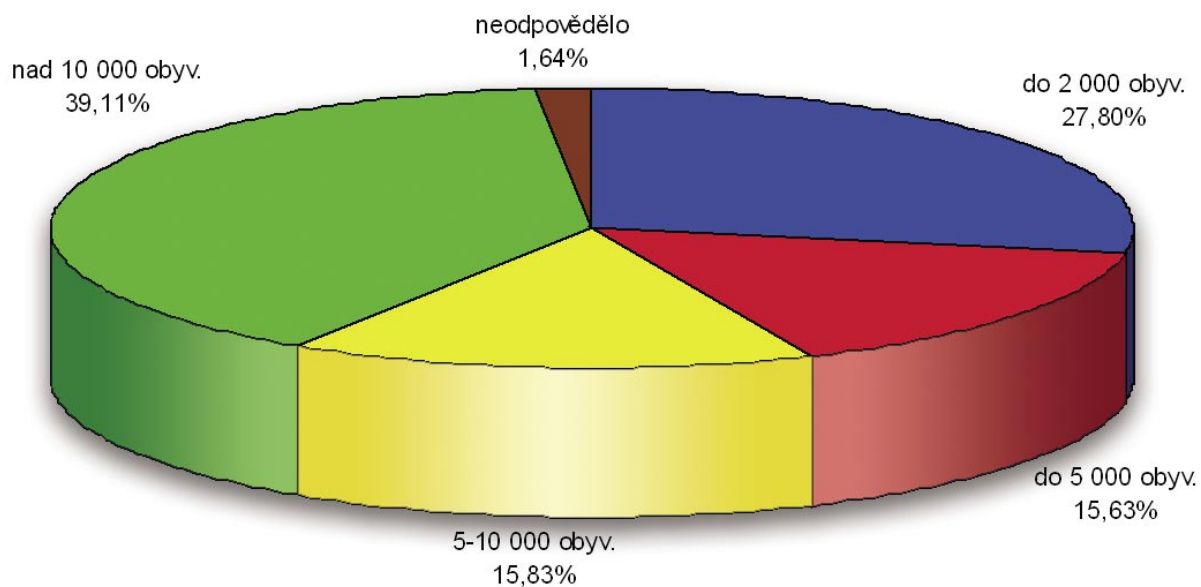
Za rybolovem na naše tuzemské revíry sportovní rybáři cestují nejvíce osobním automobilem (66,58%), motocykl využívá 6,47% rybářů, takže motorové vozidlo k tomuto účelu používá 73,05% lovcích. Pěšky nebo s využitím jízdního kola navštěvuje rybářské revíry 23,22% rybářů, veřejnou dopravu využívá pouze 2,55% sportovních rybářů. Průměrné výdaje za pohonné hmoty činí 2.633 Kč na rybáře a rok, za veřejnou dopravu 698 Kč. Největší počet rybářů dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10-50 km od svého bydliště (31,00%), prakticky stejně početná skupina (30,80%) pouze do vzdálenosti 5 km. Následuje skupina rybářů lovcích v okruhu 5-10 km od bydliště (21,58%). Do vzdálenosti 50-100 km dojíždí 7,85% rybářů a prakticky stejný počet (7,72%) do vzdálenosti nad 100 km (1,05% respondentů otázku nezodpovědělo). Dopravní vzdálenost za rybolovem se výrazně liší v závislosti na velikosti obce, v níž má rybář bydliště (zřejmá souvislost s dostupností rybářských revírů). Podrobně tento stav zachycuje následující tabulka. Z měst S počtem obyvatel přes 10.000 dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10-50 km 13,78% rybářů, na vzdálenost 50-100 km a přes 100 km shodně 3,79% lovcích.

Dopravní vzdálenost k rybolovu v závislosti na velikosti sídelní obce

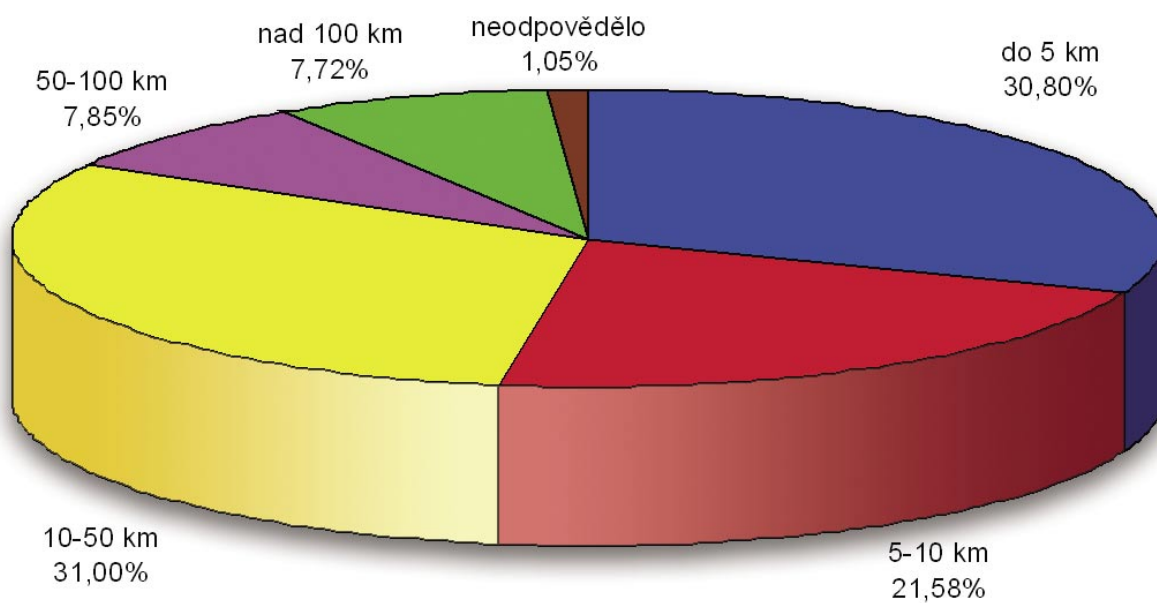
Vzdálenost	Do 2 tis. obyv (%)	Do 5 tis. (%)	5-10 tis. (%)	Nad 10 tis. (%)
Do 5 km	10,72	6,72	5,46	7,99
5-10 km	5,26	2,46	3,66	10,05
10-50 km	7,72	4,46	5,13	13,78
50-100 km	2,06	1,33	0,73	3,79
Nad 100 km	2,06	0,87	1,13	3,79
neodpovědělo	0,33	0,07	0,00	0,40

Graf č. 16 Podíl sportovních rybářů ve městech a na venkově

Graf č. 17 Dopravní vzdálenost k navštěvovaným rybářským revírům

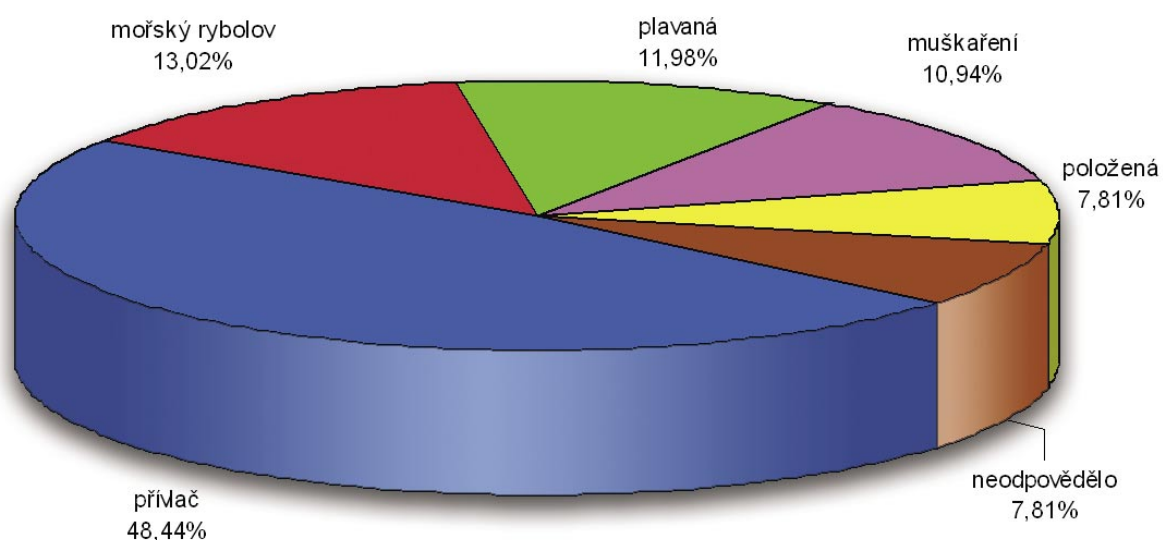
Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech 12,56% rybářů. V rámci ankety 192 respondenti uvedli účast na celkem 339 rybářských výpravách, což znamená, že v tomto pětiletém období realizovali zahraniční rybolov v průměru dvakrát. Průměrné náklady na cestujícího rybáře dosáhly 23.972 Kč a pohybovaly se v rozmezí od 500 do 400.000 Kč. Frekvence zahraničních rybářských výprav se výrazně odlišuje v rámci příjmových skupin rybářů, jak ukazuje následující tabulka.

Výdaje za zahraniční rybolov podle příjmových kategorií sportovních rybářů (Kč)

Příjmová skupina	Počet rybářů	Počet výprav	Suma výdajů	Výdaj na 1 rybáře
Do 10 tis.	45	92	515 250	11 450
10-20 tis.	96	210	2 592 600	27 006
20-30 tis.	24	49	700 500	29 188
30-40 tis.	5	12	87 000	17 400
Přes 40 tis.	11	19	227 000	20 636

Je ovšem zajímavé, že výše výdajů nestoupá lineárně s výší měsíčního příjmu. Nejvíce prostředků vydají za zahraniční zájezdy rybáři s příjmem 20.000-30.000 Kč měsíčně (průměrně 29.188 Kč), následuje příjmová skupina 10.000-20.000 Kč (průměrný výdaj 27.006 Kč).

Graf č. 18 Způsoby lovu používané v zahraničí

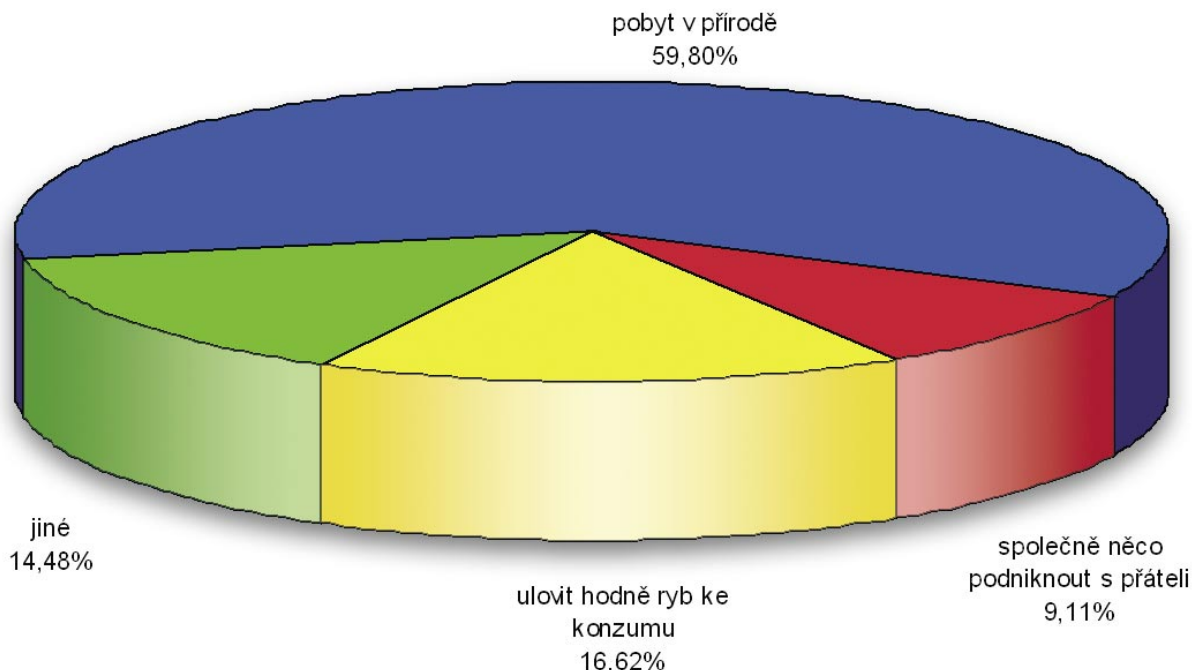

Cestující rybáři navštívili v posledních pěti letech následující země: Anglie, Irsko, Dánsko, Egypt, Itálie, Finsko, Švédsko, Norsko, Francie, Slovensko, Chorvatsko, Wales, Kanárské ostrovy, Kuba, Litva, Mexiko, Maďarsko, Bulharsko, Německo, Mongolsko, Polsko, Kamčatka, Kanada, Španělsko, Dominikánská republika, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Slovinsko a USA. Nejvíce navštěvovanou zemí je Norsko, kam respondenti realizovali 152 cesty (38,1%). Z rybolovných metod je při zahraničním rybolovu nejčastěji používána přívlač (48,44%), mořský rybolov (13,02%), plavaná (11,98%), muškaření (10,94%) a nejméně položená (7,81%). Otázku nezodpovědělo 7,81% respondentů. Odpověď „mořský rybolov“ může způsobit určité zkreslení této otázky, protože může zahrnovat všechny ostatní uváděné typy rybolovu.

Legislativní a etický rámec sportovního rybolovu

Pro rozhodující podíl našich rybářů (59,80%) je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě. Na druhém místě se umísťuje skupina rybářů (16,62%), kterým největší uspokojení z rybolovu přináší ulovení velkého množství ryb ke konzumnímu využití. Jako motiv sportovního rybolovu „něco společně podniknout s přáteli“ uvádí 9,11% rybářů a jiné důvody 14,48%. Pro 54.800 našich rybářů tedy rybolov představuje především příležitost k získání konzumních ryb.

Graf č. 19 Motivace ke sportovnímu rybolovu

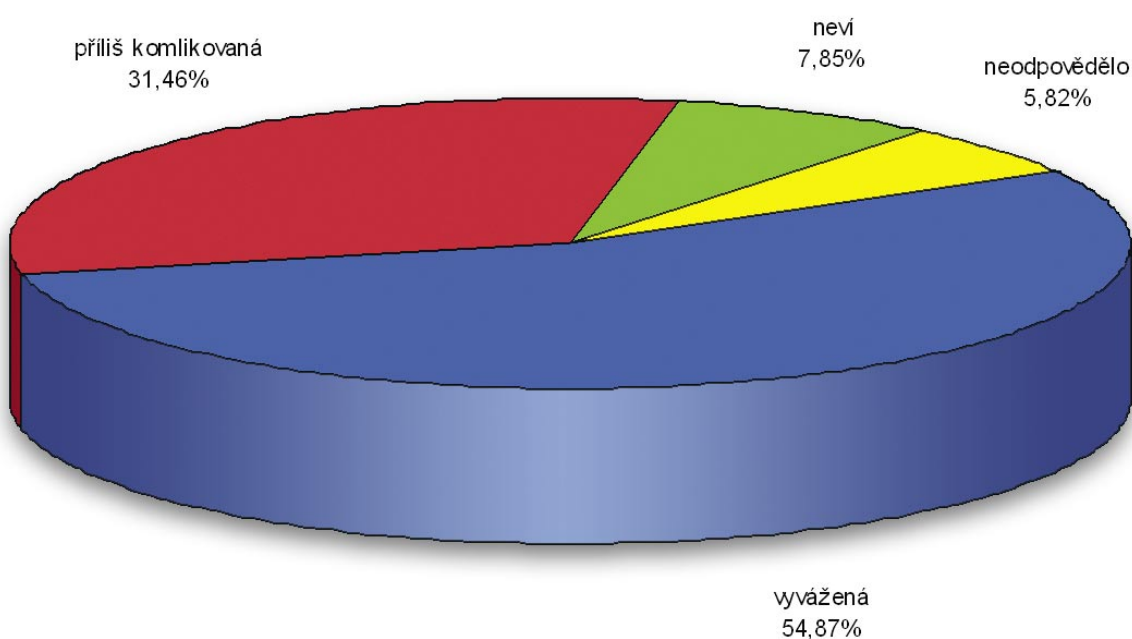

U 5,69% rybářů provozuje sportovní rybolov v rámci rodiny také manželka, v 16,61% případů alespoň jedno dítě ve věku do 18 let a v 30,48% případů alespoň jeden z ostatních členů domácnosti.

V pohledu na současnou právní úpravu pravidel rybolovu v České republice převažuje názor, že je vyvážená (54,87% rybářů). Za příliš komplikovanou ji považuje 31,46% sportovních rybářů, 7,85% rybářů nemá jasný názor a 5,82% respondentů otázku nezodpovědělo. Podrobné údaje ke všeobecné době hájení, hájení jednotlivých rybích druhů, zákonné lovné délce ryb, limitům úlovků a chráněným rybím druhům jak na mimopstruhových, tak pstruhových vodách obsahuje následující tabulka. Nejvyšší spokojenost na obou kategoriích vod panuje s úpravami ochrany ohrožených rybích druhů a s dobou hájení jednotlivých druhů ryb. Relativně nejnižší spokojenost je vyjadřována se zákonnou lovnou délkou ryb a na mimopstruhových vodách také s limitem úlovků. Vyšší hodnocení z hlediska vyváženosti pravidel rybolovu získaly vody pstruhové.

Graf č. 20 Spokojenost sportovních rybářů s legislativní úpravou rybolovu v ČR

Názor sportovních rybářů na legislativní úpravu rybolovu

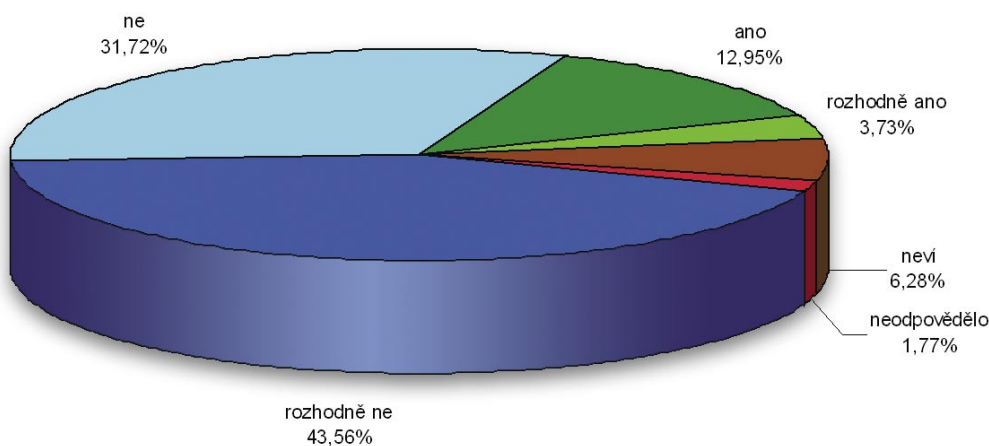
1- velmi špatné, 2 - špatné, 3 - dobré, 4 - velmi dobré

	Mimopstruhové vody:			Pstruhové vody:		
	Celkem odpovědělo	průměr	neví	Celkem odpovědělo	průměr	neví
Všeobecná doba hájení	1444	2,90	37	895	3,16	164
Hájení jednotlivých druhů	1422	3,13	32	886	3,18	151
Minimální lovná délka	1429	2,75	28	889	2,84	151
Limit úlovků	1423	2,91	27	886	3,01	153
Chráněné rybí druhy	1424	3,36	79	876	3,21	183

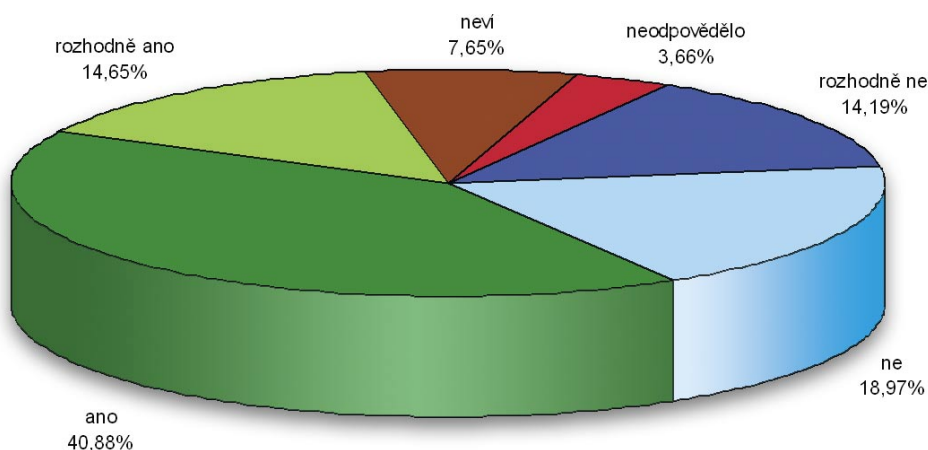
Pokud jde o státní ochranu živočišných druhů žijících se rybami (tzv. rybožraví predátoři), byly do anketního šetření záměrně vybrány dva nejproblematictější druhy, kormorán velký a vydra říční. Je zajímavé, že názor sportovních rybářů se na oba vybrané druhy diametrálně odlišuje. V případě kormorána velkého s jeho ochranou nesouhlasí 75,28% sportovních rybářů (43,56% dokonce vyjádřilo kategorický nesouhlas), 6,28% rybářů neví, souhlas vyjadřuje 16,68% (3,73% rozhodný souhlas) a 1,77% respondentů otázku nezodpovědělo. V postavení vydry říční jako chráněného živočicha však sportovní rybáři projevují zcela opačný názor. Plných 55,53% rybářů s ochranou tohoto druhu souhlasí (14,65% dokonce kategoricky) , proti ochraně se vyjádřilo 33,16% (14,19% je kategoricky proti), 7,65% neví a 3,66% respondentů otázku nezodpovědělo.

Graf č. 21 Názor sportovních rybářů na ochranu kormorána velkého

Důvody rozdílného přístupu sportovních rybářů k oběma hodnoceným druhům je obtížné posuzovat. Faktem je, že hejna kormoránů velkého působí v rybářských revírech škody celkově podstatně vyšší. Vydra loví individuálně a spíše skrytým způsobem a řada rybářů se domnívá, že škodí především v chovných rybnících. Vliv na příznivé hodnocení vydry bude nesporně mít také její pozitivní veřejná prezentace jako milého a hravého zvířete.

Graf č. 22 Názor sportovních rybářů na ochranu vydry říční

PŘÍLOHY

Rybářský dotazník

Graf č. 1 Věková struktura respondentů ankety

Graf č. 2 Poměrné zastoupení respondentů z jednotlivých krajů ČR

Graf č. 3 Příslušnost respondentů k sociálním skupinám

Graf č. 4 Rozdělení respondentů podle měsíčního příjmu

RYBÁŘSKÝ DOTAZNÍK

1. Kdo Vás přivedl ke sportovnímu rybolovu:

a)

- rodina
 přátelé
 rybářská organizace
 sám

b)

V jakém věku jste začal(a) rybařit:

V ..... letech

2. Na jakém typu vody a jak často jste v loňském roce rybařil(a):

a) mimopstruhové revíry

Potoky..... docházky

Řeky..... docházky

údolní nádrže..... docházky

ostatní vodní plochy..... docházky

b) pstruhové revíry

potoky..... docházky

řeky..... docházky

údolní nádrže..... docházky

statní vodní plochy..... docházky

3. Každý rybář dává přednost určitému způsobu rybolovu (položená, plavaná, přívlač, muškaření). Který je Váš nejoblíbenější (maximálně 3 odpovědi v sestupném pořadí):

1.....

2.....

3.....

4. Jaký počet ryb (podle druhů) a kolik kilogramů celkem jste v loňském roce ulovil(a) a ponechal(a) si:

pstruh obecný.....

kapr.....

sumec.....

pstruh duhový.....

cejn.....

okoun.....

siven.....

štika.....

ostreťka.....

lipan.....

candát.....

úhoř.....

celkem ryb.....kg

další druhy .....

5. Kolikrát v měsíci jíte ryby (ulovené i koupené, sladkovodní i mořské):

nikdy

1-2 krát

3-4 krát

častěji

6. Kolik z ulovených ryb jste v loňském roce sám (sama) nebo ve své rodině zkonsumoval(a):

méně než 5 kg

5-10 kg

10-15 kg

více než 15 kg

7. Jaký typ povolenky k rybolovu jste v loňském roce využíval(a) (pouze rybářské revíry):

a) mimopstruhová povolenka

roční územního svazu

roční celosvazová

roční celorepubliková

krátkodobá měsíční

krátkodobá čtrnáctidenní

krátkodobá týdenní

Krátkodobá denní

b) pstruhová povolenka

roční územního svazu

roční celosvazová

roční celorepubliková

krátkodobá měsíční

krátkodobá čtrnáctidenní

krátkodobá týdenní

krátkodobá denní

8. Jakou částku jste za uvedené povolenky v loňském roce úhrnně zaplatil(a) (pouze cena povolenek bez ostatních výdajů):

.....Kč

9. Využil(a) jste v loňském roce možnost komerčního rybolovu na chovných rybnících nebo jiných soukromých nádržích:

ne ano (.....dnů)

10. Pokud jste využíval(a) komerční rybolov, kolik jste za něj v loňském roce úhrnně zaplatil(a):

.....Kč

11. Jakou přibližnou částku jste v loňském roce vydal(a) za rybářské náradí a náčiní podle následujících kategorií:

- pruty, navijáky..... Kč
- příslušenství (háčky, vlasce, splávky, olůvka apod.)..... Kč
- umělé nástrahy (třpytky, woblery, twistery, mušky apod.)..... Kč
- rybářské oblečení (boty, pláště, bundy apod.)..... Kč
- rybářský člun, echolot..... Kč

12. Jak daleko od svého bydliště jste v loňském roce nejčastěji rybařil(a) (jednodenní docházky až třídní víkendové výjezdy):

do 5 km 5-10 km 10-50 km 50-100 km nad 100 km

13. Jaký způsob dopravy při rybaření nejčastěji používáte:

chůze, bicykl motocykl automobil veřejná doprava

14. Jaké byly v loňském roce Vaše finanční náklady na dopravu za rybolovem (pouze v tuzemsku):

pohonné hmoty.....Kč jízdenky veřejné dopravy.....Kč

15. Podnikl(a) jste v posledních pěti letech zahraniční rybářskou dovolenou:

ne

ano počet..... země..... typ rybolovu..... náklady.....Kč

16. Jaké hledisko rybolovu Vám přináší největší uspokojení (možno označit více odpovědí):

- pobyt v přírodě společně něco podniknout s přáteli
- ulovit hodně ryb ke konzumu jiné, zejména.....

17. Provozují sportovní rybolov také další členové Vaší domácnosti:

manžel(ka) děti do 18 let (počet)..... ostatní (počet).....

18. Jaký je Váš názor na současnou úpravu pravidel rybolovu v České republice:

☐ příliš komplikovaná	☐ vyvážená	☐ nevím			
a) mimopstruhové vody	velmi špatné	špatné	dobré	velmi dobré	nevím
všeobecná doba hájení	☐	☐	☐	☐	☐
hájení jednotlivých druhů	☐	☐	☐	☐	☐
minimální lovná délka	☐	☐	☐	☐	☐
lovný limit	☐	☐	☐	☐	☐
chráněné rybí druhy	☐	☐	☐	☐	☐
b) pstruhové vody	velmi špatné	špatné	dobré	velmi dobré	nevím
všeobecná doba hájení	☐	☐	☐	☐	☐
hájení jednotlivých druhů	☐	☐	☐	☐	☐
minimální lovná délka	☐	☐	☐	☐	☐
lovný limit	☐	☐	☐	☐	☐
škodlivé druhy ryb	☐	☐	☐	☐	☐

19. Jaký je Váš názor na ochranu rybožravých živočichů, považujete tuto ochranu za správnou:

	rozhodně ne	ne	ano	rozhodně ano	nevím
kormorán	☐	☐	☐	☐	☐
vydra	☐	☐	☐	☐	☐

Na závěr několik osobních otázek:

pohlaví	rok narození	ve kterém kraji žijete
☐ muž	.....	.....
☐ žena		

Jak je velká obec (město), v níž žijete:

do 2.000 obyv.   do 5.000 obyv.   5.000-10.000 obyv.   nad 10.000 obyv.

Jaké je Vaše sociální postavení:

zaměstnanec   student   podnikatel   v domácnosti
 bez zaměstnání   důchodce

Jaký je Váš měsíční příjem:

do 10.000 Kč   10.000-20.000 Kč   20.000-30.000 Kč
 30.000-40.000 Kč   přes 40.000 Kč

Velice Vám děkujeme za spolupráci. Pokud se chcete zúčastnit našeho slosování, uveďte prosím čitelně jméno a adresu na přiložený slosovací kupon a vše společně vložte do odpovědní obálky. Vaše údaje budou samozřejmě zpracovány anonymně. Zpracovatelem ankety je Ústav rybářství a hydrobiologie Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně.

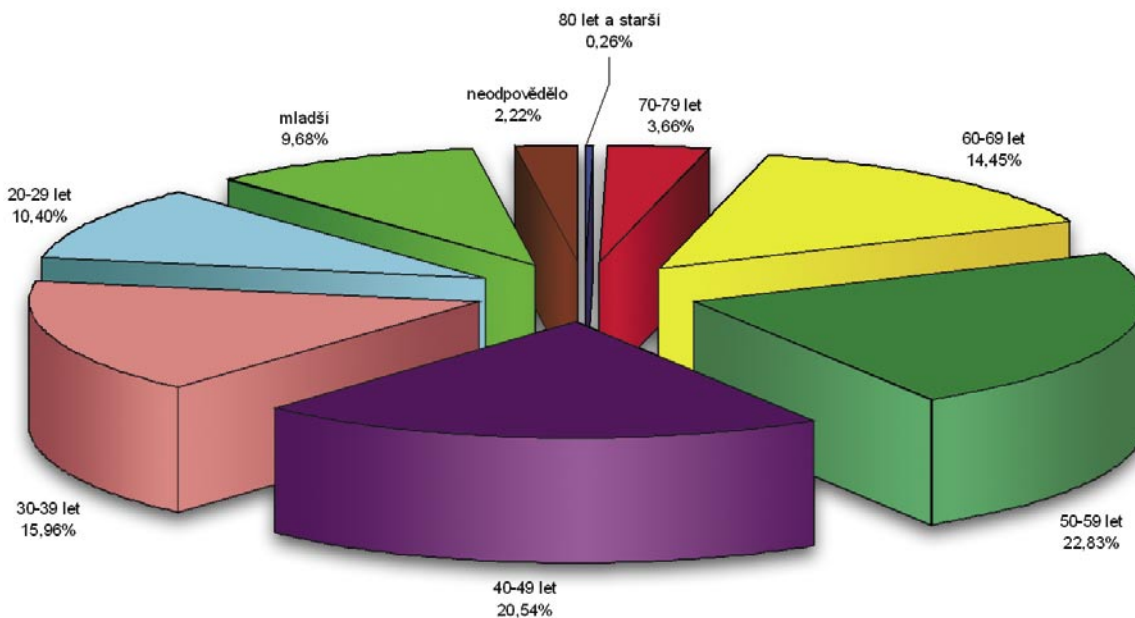
Kompletní dotazník prosíme vrátit do:

Na adresu:

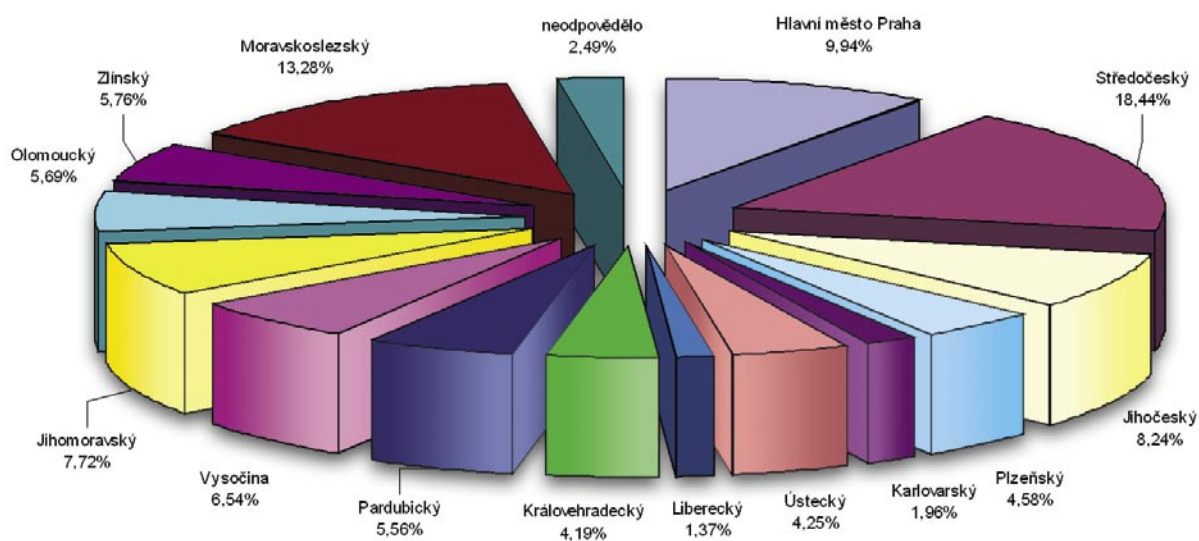

Graf č. 1 Věková struktura respondentů ankety

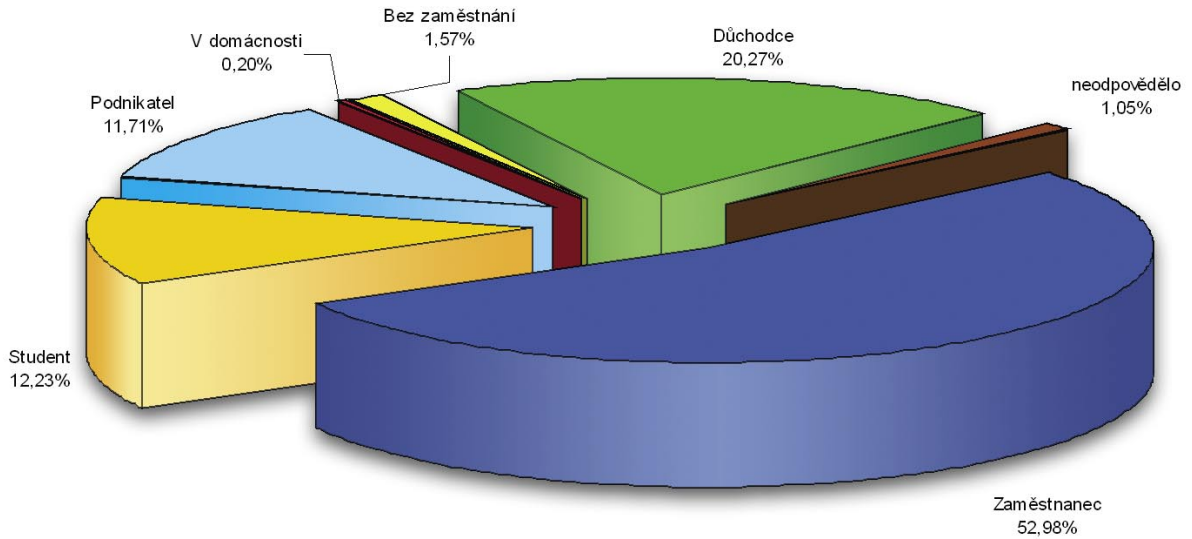

Graf č. 2 Poměrné zastoupení respondentů z jednotlivých krajů ČR

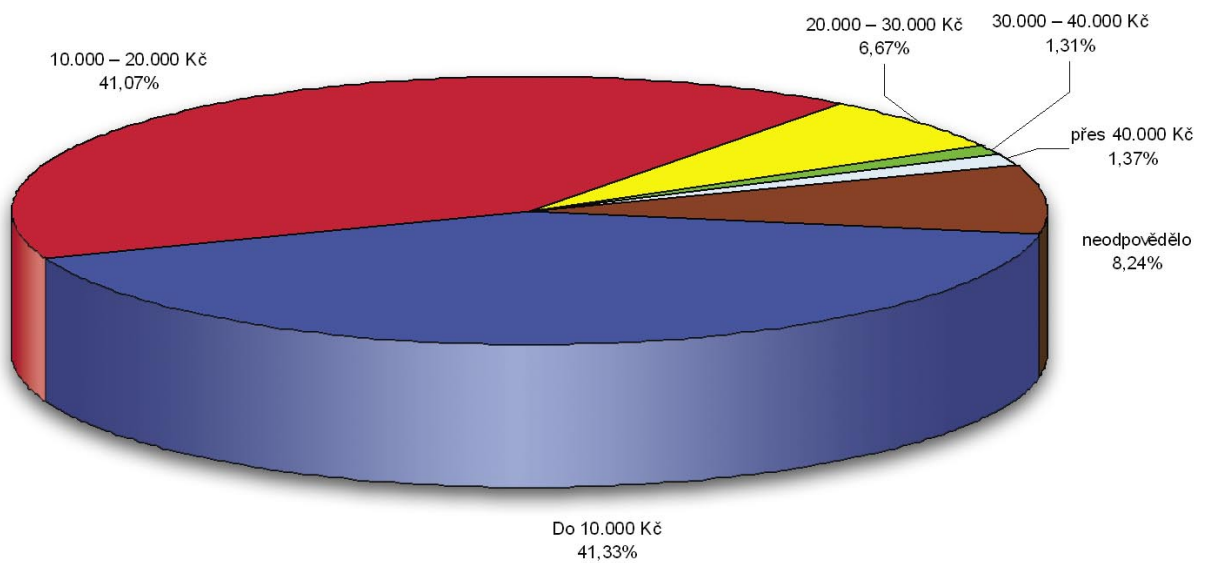

Graf č. 3 Příslušnost respondentů k sociálním skupinám

Graf č. 4 Rozdělení respondentů podle měsíčního příjmu

Poznámky:

Poznámky: